

характер діяльності в колективі та ін. – сприяє успішній адаптації молодших школярів, а також виступає важливим напрямком профілактики соціально-педагогічної занедбаності.

Використана література:

1. Алмазов Б. Н. Психическая средовая дезадаптация несовершеннолетних. – Свердловск, 1986.
2. Капська А. Й., Безпалько О. В. Актуальні проблеми соціально-педагогічної роботи. – К., 2001.
3. Литвиненко С. А. Теоретичні питання культури, освіти та виховання: збірник наукових праць. Соціально-педагогічні аспекти діяльності вчителя початкових класів. – Випуск 21 / за заг. ред. академіка АПН України М. Б. Євнуха. – К.: Видавничий центр КНЛУ, НМАУ, 2002.
4. Савченко О. Я. Дидактика початкової школи. – К.: Генеза, 2002.

РЕХТЕТА Л. О. Некоторые аспекты деятельности учителя начальных классов.

В статье рассмотрены актуальные проблемы адаптации детей к обучению в школе. Раскрыт комплекс организационно-педагогических условий, которые обеспечивают адаптацию к новым условиям и требованиям школьной жизни.

Ключевые слова: адаптация, младшие школьники, организационно-педагогические условия.

REKHETA L. O. Some aspects of activity of teacher of initial classes.

The article deals with actual problems of children's adaptation to learning at school/ The range of organizational and pedagogical conditions that provide for adaptation to new conditions and demands of school life is shown.

Key words: adaptation, junior schoolboys, organizational and pedagogical conditions.

Світайло С. В.

Київський університет імені Бориса Грінченка

**МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИРИГЕНТСЬКО-ХОРОВОЇ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ
В СИСТЕМІ МУЗИЧНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ**

Розглянуто зміст і методику викладання хорознавчих дисциплін, які визначають повноту фахової компетентності майбутніх учителів музики у процесі їхньої хормейстерської підготовки, обґрунтовано доцільність викладання студентам як самостійних хорознавчих дисциплін (історії хорової музики, аналізу хорових творів та методики роботи з дитячим хором), які безпосередньо впливають на формування у них фахової компетентності.

Ключові слова: методика викладання хорознавчих дисциплін, фахова компетентність учителя музики, хормейстерська підготовка, історія хорової музики.

Якість освіти, як головний критерій її ефективності, – це комплексна ознака, яка передбачає обсяг і ґрунтовність здобутих студентом теоретичних знань, здатність творчо застосовувати їх у практичній діяльності, за потреби – поглиблювати і збагачувати їх, виявляти креативність у конкретній ситуації. З нею пов'язують сьогодні фахову

компетентність спеціаліста як комплекс певних здатностей орієнтуватися в найрізноманітніших складних, часто непередбачуваних виробничих та суспільних ситуаціях, розуміти наслідки своїх дій і діяльності, відповідати за них. Ефективність її формування значною мірою залежить від змісту навчального процесу, а також від принципів, форм і методів його організації. Тому, досліджуючи проблему формування фахової компетентності майбутнього вчителя музики у процесі хормейстерської підготовки, акцентуємо на актуальності методичного забезпечення спеціальних навчальних дисциплін.

Мета і завдання статті – розглянути зміст і методику викладання хорознавчих дисциплін у процесі хормейстерської підготовки як таких, які забезпечують ефективність процесу фахової компетентності майбутніх учителів музики.

Вищу музично-педагогічну освіту, зокрема хормейстерську, здобувають, як правило, випускники музичних шкіл, коледжів, де вони уже засвоїли основи хорового співу, зразки хорової музики різних жанрів, а також основи теоретичних музичних дисциплін – сольфеджіо, гармонії та ін. У вищому музично-педагогічному навчальному закладі, здобуваючи хормейстерську підготовку, вони не просто збагачують і поглиблюють ці знання, а засвоюють їх на якісно іншій методологічній основі, мають змогу практично застосовувати їх у класі з диригування, аналізуючи хоровий твір, засвоюючи методику роботи з дитячим хором, іншими словами, – набуваючи спеціальних фахових компетенцій як практичних здатностей здійснювати естетичний розвиток школярів засобами вокально-хорового співу.

Одним з фундаментальних у процесі хормейстерської підготовки традиційно є комплексний курс з хорознавства, мета якого – розкрити історичні закономірності становлення й розвитку хорового мистецтва як цілісного мистецького явища. Він охоплює досить загальний огляд хорових творів композиторів (вітчизняних і зарубіжних) і теоретичні аспекти хорового виконавства та методики роботи з хором. Серед фахівців уже тривалий час обговорюються питання, а точніше – точаться дискусії про зміст та завдання саме цього навчального курсу. Вони розпочалися відразу після його впровадження у навчальний процес вищих навчальних закладів. Скажімо, відомий педагог Г. Дмитревський свого часу був досить категоричним у своєму переконанні, що хорознавство, з *погляду того, як воно викладається (підкреслення – С.С.)*, не є “вузівською” дисципліною. У цих словах звертає на себе увагу цілком промовисте застереження: хорознавство... як воно викладається. Отже, проблема значною мірою зумовлена методологією викладання цієї дисципліни як у закладах вищої

музичної освіти, у закладах культури і мистецтв, так і в музично-педагогічних. Свого часу до цього питання постійно звертався у своїй педагогічній та науковій діяльності П. Левандо. Так, у першому, досить стислому виданні навчального посібника з хорознавства [6], він, по суті, уперше системно виклав зміст цієї навчальної дисципліни за темами, запропонував завдання для практичних і контрольних робіт, літературні джерела, навчальний репертуар, стисло сформулював методичні рекомендації. Важливо, що П. Левандо відразу акцентував на двох значеннях поняття “хорознавство”:

– хорознавство як окрема галузь загального музикознавства, яка науково досліджує хорове мистецтво в комплексі усіх його складових;

– хорознавство як спеціальний навчальний курс для студентів середніх і вищих навчальних закладів, у яких здійснюється хормейстерська підготовка.

Кожна з названих галузей хорознавства (наукова і навчальна) на той час перебувала ще на етапі свого становлення і потребувала конкретизації й обґрунтування завдань, мети, специфіки, зрештою, – методології, специфічної для кожної з них. Та якщо окремі питання *теорії і практики хорового співу* певною мірою уже були висвітлені у працях П. Чеснокова, А. Єгорова, Г. Дмитревського, то *історія хорової музики* (вітчизняної і зарубіжної) на той час ще не набула належного наукового дослідження, а отже, й систематизації, необхідної для логічного й системного її викладання як навчальної дисципліни. Поняття “хорознавство” мало серед спеціалістів переважно те вузьке значення, у якому вживав і обґрунтовував його ще П. Чесноков у першій своїй праці з хорової педагогіки – у курсі теорії і методики управління хоровим колективом [9]. І хоч система вищої хормейстерської підготовки всіх напрямів і рівнів освіти досить ефективно діє вже досить тривалий час, набула досвіду і має значні здобутки у підготовці фахівців вищої кваліфікації, які успішно працюють як у сфері професійного та аматорського хорового виконавства, так і в системі середньої освіти, все ж проблеми, порушені П. Левандо, не втратили своєї актуальності для закладів вищої освіти (мистецьких та педагогічних) і сьогодні. До них час від часу зверталися переважно педагоги, викладачі хорознавчих дисциплін, щоправда, більше у плані їх актуалізації, а не практичного вирішення. Так, 1974 року, у своїй уже досить ґрунтовній праці з хорознавства [7] П. Левандо уже значно збагатив зміст і завдання хорознавства як комплексної навчальної дисципліни, яка, на його переконання, має включати: історію і теорію хорового мистецтва як композиторської творчості, тобто хорової музики, так і виконавську практику – хоровий спів; методику роботи з хором. Власне, усі ці аспекти й

становлять сутність фахової хормейстерської діяльності, а отже, й зміст хормейстерської підготовки.

Проте вже через десять років П. Левандо змушений був знову порушувати ці питання як такі, які не набули належного втілення у спеціальному навчальному курсі з хорознавства для вищих навчальних закладів [2]. Він підкреслював, що у його викладанні все ще наявні значні недоліки, зумовлені, з одного боку, недостатнім науковим рівнем курсу, а з іншого, – нерозробленістю найважливіших його розділів. Особливо уважного перегляду вимагає цей курс у вищих навчальних закладах. Про це йшлося і у виданому того ж, 1985 року, збірнику наукових праць Музично-педагогічного інституту імені Гнесіних [3], автори якого торкалися багатьох гостро актуальних питань хормейстерської підготовки. Це, зокрема, такі відомі педагоги й дослідники, як А. Лащенко, Л. Попова, М. Віханська, А. Тевосян та ін. Серед багатьох зауважень, висловлених ними до підручників, діючих в системі вищої хормейстерської підготовки, звернемо увагу на такі: *“У курсі з хорознавства майже не відтворюється історія хорової творчості, очевидно, щоб уникнути дублювання з курсом “Хорова література”, хоча хорознавчий погляд на цю галузь музичного мистецтва був би доцільнішим... (підкреслення – С. С.)*. Такий напрям необхідно закласти в загальний комплекс підготовки хормейстерів, оскільки цього потребує не тільки практика, а й сама наука про хорову творчість” [2, с. 34]. Так уявляв шлях до удосконалення цієї навчальної дисципліни і А. Лащенко. З вирішенням цієї проблеми він пов’язував подальший розвиток всієї системи хормейстерської підготовки, вважаючи її головним завданням – методологічно підготувати хормейстера до майбутньої фахової діяльності [3]. У цих зауваженнях відомого дослідника хорознавства і досвідченого педагога йдеться про необхідність засвоєння студентами знань, які б формували у них розуміння хорового мистецтва як комплексного явища (хорова творчість композиторів та хорове виконавство), знань про закономірності та специфічні особливості його розвитку в загальному контексті музичного мистецтва. Автори наукового збірника були одностайними у своєму переконанні, що цей курс, спираючись на досягнення сучасної музичної педагогіки, має сформувані у майбутніх хормейстерів знання й розуміння не лише окремих фактів, а й закономірностей і тенденцій розвитку хорового мистецтва, включаючи: історію розвитку хорової музики (композиторської творчості); історію і теорію хорового виконавства, методику роботи з хоровим колективом.

Звертаючись до сучасної практики хормейстерської підготовки, доводиться констатувати, що й сьогодні ситуація, на жаль, не змінилася, принаймні в Україні, хоча протягом останніх 15 років видано кілька

навчальних і навчально-методичних посібників з хорознавства для вищих навчальних закладів, автори яких дотримуються все тих же, традиційних методологічних моделей викладання цієї дисципліни. Щоправда, А. Ф. Кречківський [5] та Ж. М. Володченко [1] застосовують іншу, на наш погляд, більш прогресивну методологію, хоча й торкаються лише окремих аспектів розвитку хорового мистецтва. У навчальному посібнику з хорознавства Т. А. Смирнової [8] теж комплексно (як зазначено в анотації) розглядаються явища хорового мистецтва в історичному, теоретичному і методичному аспектах. І хоч автор торкається багатьох питань, проте методологія їх розкриття, аналізу цілком традиційна: жоден з розділів цього навчального посібника не містить вичерпної інформації, необхідної і достатньої для хормейстерської підготовки загалом. У більшості з них лише побіжно розглянуто окремі історичні й теоретичні аспекти розвитку хорового мистецтва. При цьому, очевидно, передбачається, що кожна з тем буде далі конкретизована в окремих самостійних навчальних курсах, скажімо, з історії хорової музики, методики роботи з хором і т.д. Відзначимо, що це, з одного боку, неминуче диктуватиме дублювання у навчальних курсах, з другого, – далеко не всі навчальні плани хормейстерської підготовки учителів музики включають такі навчальні дисципліни, як історія хорової музики та методика роботи з хором, а обмежуються тільки цим комплексним курсом хорознавства. Іншими словами, педагогам ще належить виробити методологію викладання хорознавчих дисциплін, знання з яких мають стати основою для формування фахової компетентності хормейстера як системи практичних здатностей, що цілком актуально і для підготовки учителя музики в системі музично-педагогічної освіти.

Проаналізувавши значну кількість наукових досліджень і методичні матеріали (підручники та навчальні посібники з хорознавства, хорової літератури, методики роботи з хором), ми дійшли висновку, що для підвищення ефективності хормейстерської підготовки майбутніх учителів музики необхідно збагатити зміст навчального процесу шляхом виокремлення із складу комплексної навчальної дисципліни хорознавство кількох самостійних курсів: з історії хорової музики, методики роботи з хором, з аналізу та інтерпретації хорових творів

Детальніше розглянемо методичне забезпечення курсу історії хорової музики, який має охоплювати якнайширше коло явищ (і не лише першорядних) хорової творчості композиторів, Він є одним із головних у формуванні хорознавчого тезауруса майбутнього учителя музики. Вважаємо, що методологічні принципи її викладання потребують перегляду на основі хорознавчих критеріїв. Адже діючі у вищих навчальних закладах

програми, підручники чи навчальні посібники з хорознавства та хорової літератури, незважаючи на різний кількісний обсяг охопленого в них фактичного матеріалу, по суті, мало чим відрізняються від таких же методичних матеріалів для музичних училищ. Крім того, сьогодні зазнає перегляду один із головних принципів аналізу мистецьких творів – співвідношення суспільно-історичних і мистецьких критеріїв тлумачення конкретних музичних явищ. Адже тривалий час (і не лише в радянському мистецтвознавстві) художній твір, мистецька творчість, історія мистецтва загалом розглядалися як ілюстрація до процесів розвитку суспільної думки, до певних суспільних явищ загалом, що дозволяло вважати твори мистецтва художніми документами своєї епохи, які в кращих своїх зразках відображають провідні тенденції своєї доби. До речі, такого підходу нерідко дотримуються автори посібників (а отже, й викладачі цієї навчальної дисципліни) й досі. Не заперечуючи важливості суспільно-історичних чинників розвитку хорового мистецтва, наголосимо на тому, що у підручниках і навчальних посібниках нерідко все ще нехтуються власне мистецькі критерії їх розгляду, хоча у багатьох наукових мистецтвознавчих працях дослідники всебічно застосовують їх, досліджуючи хорове мистецтво. Щоб застосувати результати наукових хорознавчих праць у педагогічній практиці вищої школи, необхідно для написання підручників і навчальних посібників адаптувати їхні спостереження і висновки з історії хорової музики (світової та української), окремих її жанрів чи хорової творчості композиторів з урахуванням умов і вимог навчального процесу. На жаль, цього не можна сказати навіть про найновіші навчальні посібники з хорової літератури, які власне й становлять сьогодні методичне забезпечення навчального процесу з хормейстерської підготовки майбутніх учителів музики.

Курс історії хорової музики має дотримуватись принципу історизму, тобто системного розкриття сутності явищ в хронологічній послідовності їх становлення й змінювання, а також закономірностей їх жанрово-стильової еволюції під впливом не лише суб'єктивних чинників (передусім індивідуальності авторського музичного мислення), а й об'єктивних – закономірностей жанрово-стильового розвитку хорової музики, музичного мистецтва загалом (а не лише суспільних чинників). Без таких знань важко говорити про фахову компетентність майбутнього учителя музики, який здобув хормейстерську підготовку, а отже, про його здатність адекватно тлумачити хоровий твір чи хорову творчість певного композитора, розуміти хорове мистецтво, зрештою, оригінально втілювати їх у хоровому виконанні.

Складається враження, що автори підручників лише рекомендують

наукові хорознавчі наукові праці студентам як додаткову літературу для самостійного опрацювання. Зрештою, такий варіант теж можливий, проте це вимагає дотримання дидактичних вимог до організації самостійної роботи студента як важливої форми в організації навчального процесу у вищій школі, тобто методичної допомоги викладача. Йдеться про те, що без відповідної адаптації такої наукової інформації до умов і вимог навчального процесу досить проблематичною є результативність самостійної роботи студента над нею, адже студентам з перших кроків вивчення цього курсу не під силу без допомоги педагога опанувати наукові жанрово-стильові характеристики хорових творів, принципи їх систематизації, їх жанрові модифікації у творчості різних композиторів і т.д.

Вважаємо, що важливим джерелом для оновлення і збагачення методичного забезпечення курсу історії хорової музики є наукові хорознавчі праці з історії розвитку окремих хорових жанрів чи хорової творчості окремих композиторів, серед яких: „Хоровий концерт на Україні в XVII–XVIII ст.” (К., 1978) Н. О. Герасимової-Персидської, “Українська хорова п’еса” (К., 1979) Л. Пархоменко; “Українська радянська кантата і ораторія” (1917–1945) (К., 1980) А. Терещенко; “Хорові обробки українських народних пісень” (К., 1965) Б. Фільц та ін. Використання спостережень і висновків цих авторів для укладання матеріалів з методичного забезпечення дасть можливість виробити нову концепцію навчальної дисципліни з історії хорової музики, збагатить методіку її викладання для студентів, які здобувають хормейстерську підготовку у вищих навчальних закладах. Це сприятиме збагаченню хорознавчого тезауруса майбутніх учителів музики як основи для формування їх фахової компетентності.

До речі, про потребу в оновленні методології викладання історії хорової музики свідчать окремі методичні видання з цього навчального курсу викладачів історико-теоретичних хорознавчих дисциплін (І. Гулеско, І. Тилик, Т. Олійник, А. Кречківський). Щоправда, їхні праці як перші спроби висловити це нове бачення історії і сучасного стану хорової музики та методіки їх викладання студентам, які здобувають хормейстерську підготовку, принципово ще не впливають на реальний стан викладання цієї навчальної дисципліни, бо є, так би мовити, авторськими курсами, проте вони симптоматичні, адже свідчать про обнадійливу тенденцію – переглянути методологічні засади навчального курсу з хорової літератури, а на цій основі – і саму його назву. Її доцільно було б змінити на історію хорової музики, зважаючи на те, що поняття хорової літератури, крім власне хорових творів, охоплює й наукові дослідження про них, тобто музикознавчі праці з питань хорового мистецтва.

Крім того, відповідного збагачення потребує сьогодні не тільки курс

історії хорової музики, а й методики роботи з дитячим хором, включаючи аналіз та інтерпретацію вокально-хорових творів. Адже майбутні учителі музики у процесі їх хормейстерської підготовки мають засвоїти методику роботи з дитячим хором як методику музичного розвитку школярів засобами вокально-хорового співу, а також основи аналізу хорових творів та їх інтерпретації. Такі знання якнайбезпосередніше впливають на формування їхньої фахової компетентності. Однак у практиці не лише педагогічної, а й хормейстерської професійної освіти практично відсутнє методичне забезпечення (навчальні програми, навчальні посібники, підручники) з методики роботи з дитячим хором, включаючи аналіз та інтерпретацію хорових творів. Це питання набуває особливої гостроти в системі педагогічної підготовки хормейстерів, бо вчителі музики працюють із школярами (або хористами), які не мають спеціальної музичної освіти, і тут для учителя музики потрібні додаткові знання і вміння, яких він має набути у процесі хормейстерської підготовки. Безумовно базовими тут є класичні підручники – П. Чеснокова, К. Пігорова, В. Соколова, А. Мархлевського та ін. Набути специфічних фахових компетенцій для успішної роботи із школярами студенти можуть, вивчаючи спеціальний навчальний курс з методики роботи з дитячим хором, завдяки якому вони сформують здатність працювати із школярами під час уроків музики та у позаурочний час. Однак останніми роками саме його скорочено у навчальних планах хормейстерської підготовки майбутніх учителів музики. Немає потреби спеціально доводити, що для майбутніх учителів музики, які здобувають хормейстерську підготовку, вкрай важливого значення набуває вивчення такої навчальної дисципліни, як *методика роботи з дитячим хором*, адже учитель має володіти специфічною методикою педагогічного і творчого спілкування з дітьми, методикою музичного розвитку школярів засобами вокально-хорового співу. Тобто він має набути передусім таких фахових компетенцій, як: здатність діагностувати музичні здібності учнів, співаків шкільного хору, коригувати недоліки у їхньому музичному розвитку, розвивати музичні здібності дітей, сприяти їх творчому розвитку, формувати й розвивати дитячий хоровий колектив, планувати й організовувати музичні заняття з окремими учнями та з хоровим колективом, добирати репертуар (навчальний і концертний) відповідно до вікових особливостей та виконавських можливостей школярів, розкривати перед учнями жанрові й стильові особливості виконуваних хорових творів, аналізувати хоровий твір для його вивчення і виконання із школярами під час уроків чи у шкільному хорі.

Отже, хормейстерська підготовка в системі вищої мистецько-педагогічної освіти має свої особливості, зумовлені цілком специфічною

структурою фахової компетентності учителя музики, яка становить органічну цілісність власне педагогічних, хормейстерських, особистісних компетенцій. Тому і в змісті професійно орієнтованих дисциплін має бути врахований комплексний характер діяльності майбутнього спеціаліста як педагога і хормейстера. Критичний аналіз підручників та навчальних посібників з хорової літератури та методичних матеріалів з методики роботи з хором, які забезпечують навчальний процес хормейстерської підготовки майбутніх учителів музики, дав можливість звернути увагу на нові підходи викладачів хорознавчих дисциплін до викладання студентам, які здобувають хормейстерську підготовку, зокрема історії української хорової музики та методики музичного розвитку школярів засобами вокально-хорового співу.

Використана література:

1. *Володченко Ж. М.* Основи хорознавства : навч. пос. / Ж. М. Володченко. – Ніжин, 1999. – 36 с.
2. Вопросы методики преподавания дирижерско-хоровых дисциплин в вузе культур / сб. трудов. Ленинградский гос. ин-т культуры им. Н. К. Крупской. – Л., 1985. – 188 с.
3. Вопросы. хорового образования / сб. трудов. – Вып. 77. Мин-во культуры РСФСР. Гос. муз.-пед. ин-т им. Гнесиных. – М., 1985. – 148 с.
4. *Гулеско И. И.* Хоровая литература: Некоторые жанрово-стилевые процессы в хоровой музыке 60–80-х гг. : учеб. пос. для студ. ин-та культуры МК Украины / И. И. Гулеско ; Харьковский гос. ин-т культуры. – Харьков, 1991. – 89 с.
5. *Кречківський А. Ф.* Нариси з історії хорового мистецтва України : навч. пос. / А. Ф. Кречківський. – Суми, 1996. – 24 с.
6. *Левандо П. П.* Хороведение: основы вузовского курса / П. П. Левандо ; Ленинградский гос. ин-т культуры им. Н. К. Крупской. – Л., 1971. – 56 с.
7. *Левандо П. П.* Проблемы хороведения / П. П. Левандо ; Ленинградский гос. ин-т культуры им. Н. К. Крупской. – Л., 1974. – 282 с.
8. *Смирнова Т. А.* Теорія та методика диригентсько-хорової освіти у вищих навчальних закладах: психолого-педагогічний аспект : монографія / Т. А. Смирнова ; Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди. – Горлівка : ПП “Видавництво Ліхтар”, 2008. – 445 с.
9. *Чесноков П. Г.* Хор и управление им : пособие для хоровых дирижеров. – изд. 3-е. / П. Г. Чесноков. – М. : Музгиз, 1961. – 240 с.

СВИТАЙЛО С. В. *Методическое обеспечение дирижерско-хоровой подготовки будущих учителей музыки в системе музыкально-педагогического образования.*

Рассмотрены содержание и методика преподавания хороведческих дисциплин, определяющих полноту формирования профессиональной компетентности будущих учителей музыки в процессе их хормейстерской подготовки, обоснована целесообразность преподавания студентам как самостоятельных хороведческих дисциплин (истории хоровой музыки, анализа хоровых произведений и методики работы с детским хором), непосредственно влияющих на формирование у них профессиональной компетентности.

Ключевые слова: *методика преподавания хороведческих дисциплин, профессиональная компетентность учителя музыки, хормейстерская подготовка, история хоровой музыки.*

SVITAYLO S. V. Methodical support of choir-master preparation of future music masters in the system of music-pedagogical education.

It is reviewed the content and method of teaching of choral studies subjects determining the fullness influencing of professional competence of future music masters in the process of their choir-master preparation; it is explained the expedience of teaching of independent choral studies subjects (history of choral music, analysis of choral works and method of work with children's choir) directly influencing on forming the student professional competence.

Keywords: *method of teaching of choral-studies subjects, professional competence of music master, choir-master preparation and history of choral music.*

Ткаченко Т. В.
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди

ОСОБЛИВОСТІ ВРАХУВАННЯ ТЕМПЕРАМЕНТУ СТУДЕНТІВ В ФОРМУВАННІ ЇХ ПРОФЕСІЙНО-ТВОРЧОМУ ЗРОСТАННІ

У статті розглянуто проблему творчого зростання та сценічно-виконавську діяльність студентів музично-педагогічного факультету. Враховуючи специфіку їхньої майбутньої професії, розкрито сутність та особливості врахування темпераменту в роботі з постановки голосу. Підбираючи репертуар для виконання у класі, на сцені, з першого курсу ми враховуємо особливості характеру, емоційну спрямованість студента, його артистизм, здібність до прилюдного виступу, що впливає на формування його професійно-педагогічної культури.

Ключові слова: *студент, темперамент, голос, артистизм, професійна діяльність.*

Доведено, що темперамент професійного виконавця пов'язаний з особливостями його професійної діяльності. Це є свідомим актом виявлення й твердження індивідуально-психологічних особистісних і суб'єктивних можливостей "Я"- концепції з метою визначення себе як творчої особистості й індивідуальності. Студенти – майбутні вчителі музично-педагогічних факультетів – повинні вільно володіти учнівською аудиторією, не вважаючись зі своїм настроєм, самопочуттям, темпераментом, уміти корегувати його; знайомити учнів з вокальними добутками, не нав'язуючи їм свої смаки, оцінки, розвиваючи в них естетичний смак, почуття, сприйнятливність. Тому доцільним є здійснення формування професійно-педагогічної культури майбутнього вчителя з урахуванням його темпераменту, характеру, особливостей психіки з погляду професійної придатності. Аналіз досліджуваної проблеми. Останнім часом проблема професійного становлення фахівців стає предметом уваги багатьох вчених. Досить широко вона висвітлена в психолого-педагогічній науці (І. Батракова, С. Вершловський, Н. Дука, Т. Зеєр, Л. Мітіна, В. Сластьонін, Н. Тализіна та ін.). Висвітлення різних аспектів професійного становлення майбутніх педагогів-музикантів